

**Liikennevaliokunnan mietintö n:o 9 hallituksen esityksestä laiksi
tieliikennelain 66 ja 67 §:n muuttamisesta**

Eduskunta on 18 päivänä toukokuuta 1993 lähettänyt liikennevaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 71.

Valiokunta on tässä yhteydessä ottanut käsiteltäväksi myös eduskunnan 12 päivänä helmikuuta 1993 valiokuntaan lähettämän ed. Rossin ym. lakialoitteen n:o 57/1992 vp laiksi tieliikennelain 4 §:n 2 momentin muuttamisesta.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina ylitarkastaja Eija Maunu liikenneministeriöstä, liikuvan poliisin päällikkö Teuvo Veijalainen sisäasiainministeriöstä, ylijohtaja Ove Knekt ja lakimies Juha Tukiainen Autorekisterikeskuksesta, ylijohtaja Martti Liukko opetushallituksesta, toimitusjohtaja Valde Mikkonen Liikenneturvasta, rehtori Pentti Päivänsalo Turun normaalikoulusta, pääsihteeri Leena Simonen Suomen Kuluttajaliitosta, toiminnanjohtaja Jarkko Hietämäki Suomen Autokoululiitto ry:stä, autokoulun johtaja Antti Vainikkala Maunulan Autokoulusta, autokoulun johtaja Pentti Holkeri Kosken Autokoulusta, toimitusjohtaja Lauri Säynäjoki Suomen Taksiliitto ry:stä, toiminnanjohtaja Risto Jaakkola Suomen Kuorma-autoliitto ry:stä ja insinööri Rickard Gunell Autoliitto ry:stä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että autokoulujen perustaminen vapautettaisiin tarveharkinnasta. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.

Lakialoitteessa ehdotetaan, että risteyksessä oikealle kääntyminen olisi sallittua punaisen valon palaessa silloin, kun ei aiheuteta vaaraa muulle liikenteelle.

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää hallituksen esitykseen sisältyvää lakiehdotusta tarpeellisenä ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavin huomautuksin.

Liikenneturvallisuuden kannalta on erittäin tärkeää, että uudistus ei heikennä kuljettajan-opetuksen tasoa. Autokoululupien tarveharkinnasta luopuminen vaatii autokoulutoiminnan

tehokasta seurantaa ja valvontaa, jotta opetuksen laatu ja palvelun taso ei heikenny. Liikennevaliokunta katsoo, että autokouluyritysjätkoulutukseen on varauduttava riittävin resurssein ja aikataululla, jolla uudistuksen tavoitteet voidaan toteuttaa.

Liikennevaliokunta toteaa, että nykyisellään luvansaaajaan kohdistuvat vaatimukset ovat verrattain yleisellä tasolla ja kohdistuvat lähinnä opetustoiminnasta vastaavaan henkilöön. Uudistuksen jälkeen on opetuksen vähimmäistason takaamiseen kiinnitettävä erityisen tarkkaa huomiota ja autokoulutoiminnan tulee tältä osin olla myös jatkossa säädeltyä ja määrämuotoista. Kun hakijan soveltuvuus säädetään alalle pääsyn edellytykseksi, on opetuksen laatutaso turvattava niin alan pedagogisella koulutuksella kuin liikkeenjohdollisella koulutuksella.

Tarveharkinnasta luopuminen saattaa lisätä autokoulujen määrää. Autokoulujen määrän suhteettoman suuri ja äkillinen lisääntyminen voi aiheuttaa häiriöitä autokoulualalla. Liikennevaliokunta pitää tärkeänä, että liikenneministeriö seuraa autokouluelinkeinon kehittymistä ja ryhtyy tarpeellisiin toimiin alalle vahingollisen kehityksen ehkäisemiseksi.

Lakialoitteen osalta liikennevaliokunta toteaa, että aloitteen toteuttaminen voisi parantaa liikenteen sujuvuutta sekä vähentää polttoaineen kulutusta, pakokaasupäästöjä ja meluhaittoja, mutta muutoksen vaikutukset liikenneturvallisuuteen olisivat kielteisiä. Yhdysvalloissa suoritettut tutkimukset osoittavat, että oikealle kääntymisen salliminen punaisen valon palaessa on lisännyt etenkin kevyeen liikenteeseen kohdistuvia onnettomuuksia oikeallekääntymistilanteissa. Ottaen huomioon tämän sekä kotimaisten selvitysten ja kokemusten puutteen liikennevaliokunta katsoo, että muutos voi mahdollisesti johtaa sellaisiin turvallisuushaittoihin liikenteessä, että valiokunta ei katso voivansa ehdottaa lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Valiokunta ehdottaa kunnioittaen,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1993

Edelleen liikennevaliokunta ehdottaa kunnioittaen,

että lakialoitteeseen n:o 57/1992 vp sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Saapunki, jäsenet Antvuori, Hassi, Karhunen, Kekkonen, Lahikainen, Laukkanen, Myller, Mölsä, Raura-

mo, Renlund, Rossi, Rönholm, Suhonen ja Tennilä sekä varajäsenet Nyby ja Savolainen (osittain).

Vastalauseita

I

Liikennevaliokunnan kuuleman asiantuntijakierroksen aikana on käynyt kiistatta ilmi liikenesujuvuuden paraneminen, kun oikealle kääntyminen sallitaan punaisen liikennevalon palaessa, lakialoitteen n:o 57/1992 vp mukaisesti.

Erityisesti liikenteessä työkseen ajavat tahot ovat puoltaneet lakialoitteen hyväksymistä liikenteen sujuvuuden, odotusaikojen lyhenemisen ja tyhjäkäyntipäästöjen vähenemisen perusteella.

Liikenneturvattomuuden lisääntymispelon taustalla on perinteinen jäykkä liikennekulttuu-

ri, joka perustuu kieltoihin ja rajoituksiin eikä joustavuuteen. Joustava liikenne ottaa parhaiten huomioon myös jalankulkijat ja kevyen liikenteen.

Lakialoitteen perusteluihin, asiantuntijoiden lausuntoihin ja edellä olevaan viitaten ehdotamme kunnioittaen,

että lakialoitteeseen n:o 57/1992 vp sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin muuttamattomana.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1993

Markku Rossi
Hannu Suhonen

Anssi Rauramo
Minna Karhunen

II

Hallituksen esitys n:o 71 merkitsee tarveharkinnan poistamista myönnettäessä lupia autokoulujen perustamiseen. Esitys liittyy uusliberalistiseen, sääntelemättömän markkinatalouden palauttamiseen tähtäävään linjaan.

Omalta osaltani pidän tarveharkinnan säilyttämistä järkevänä liikenneturvan kannalta. On mahdollista, että opetustaso heikkenee kilpailun

myötä. Uusien autokoulujen vapaa perustaminen tulee johtamaan joka tapauksessa siihen, että alalla nyt toimivia yrityksiä kaatuu. Ovat-han autokoulujen oppilasmäärät laskussa.

Edellä esitetyn perusteella ehdotan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hylättäisiin.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1993

Esko-Juhani Tennilä